

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ศึกษาถึงผลกระทบจากการดำรงอยู่ของกองกำลังทหารจีน คณะชาติ “ก๊กมินตั๋ง” ในภาคเหนือของประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2493 – 2527 โดยการศึกษาเน้นถึงมาตรการควบคุมกองกำลังทหารจีนคณะชาติ รวมถึงผลกระทบจากนโยบาย ตลอดจนสภาพปัญหาจากการดำรงอยู่ เนื่องจากเป็นผลต่อด้านความมั่นคงของชาติเป็นสำคัญ ทั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานว่านโยบายของรัฐจะมุ่งเน้นด้านการผสมกลมกลืน การป้องกันปัญหาผลกระทบต่อสัมพันธไมตรีระหว่างไทยกับพม่า เมื่อ “ก๊กมินตั๋ง” ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานในเขตแดนไทย รวมถึงในประเด็นของหน่วยงานของรัฐบาลไทยที่รับผิดชอบกลุ่มทหารจีนคณะชาติในแต่ละช่วงสมัย ได้ปรับเปลี่ยนนโยบาย ตลอดจนวิธีการดำเนินนโยบายต่อกลุ่มคนเหล่านี้ โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการเมืองภายในและการเมืองระหว่างประเทศเป็นสำคัญ อนึ่ง การเข้าใจสถานภาพและบทบาทของกลุ่มทหารจีนคณะชาติ จะเป็นแนวทางในการพัฒนาแก้ปัญหากลุ่มคนจีนอพยพและชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ ต่อไป

สำหรับระเบียบวิธีการวิจัย ได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย และสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มทหารจีนคณะชาติ ซึ่งประกอบด้วยนักการเมือง ข้าราชการระดับสูงสังกัดสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการทหาร ข้าราชการปกครอง นักวิชาการ และกลุ่มผู้นำกองกำลังทหารจีนคณะชาติ จำนวนทั้งสิ้น 14 ราย ในการรวบรวมข้อมูลได้เน้นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกร่วมกับข้อมูลเอกสารในรูปแบบการบรรยายเชิงวิเคราะห์

จากการศึกษาพบว่า การเข้ามาดำรงอยู่ในประเทศไทย มีสาเหตุมาจากการปัญหาการเมืองภายในและการเมืองระหว่างประเทศของไทย ซึ่งมีส่วนสำคัญต่อการยอมรับเข้ามาอาศัยกลุ่มทหารจีนคณะชาติในประเทศไทย ทั้งนี้การดำรงอยู่เป็นระยะเวลา รวม 50 ปี ย่อมมีผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมถึงด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคงของประเทศ

สำหรับประเด็นที่สำคัญจากการศึกษา ปรากฏว่าทางฝ่ายไทย ได้มีมาตรการและนโยบายควบคุมที่ดี โดยเฉพาะในเรื่องการแปลงสภาพกองทัพที่ถืออาวุธ อันยังเป็นปฏิบัติต่อพม่า มาจัดตั้งเป็นหมู่บ้านป้องกันชายแดนไทยและยอมรับในกฎหมายไทย

ผลการวิจัยปรากฏว่า รัฐบาลจำเป็นต้องยอมรับสภาพใหม่ของกลุ่มทหารจีนคณะชาติ ด้วยการผ่อนปรนเรื่องการแปลงสัญชาติแก่กลุ่มคนเหล่านี้ ภายใต้กฎเกณฑ์ที่ทางรัฐบาลกำหนดไว้ พร้อมกับแก้ปัญหาในเรื่องของความล่าช้า รวมถึงการดำเนินนโยบายผสมกลมกลืนแก่คนกลุ่มนี้ เพื่อให้เกิดความสำนึกและยอมรับในการเป็นคนไทย สำหรับหน่วยงานของทางรัฐบาลไทยที่รับผิดชอบต่อกลุ่มทหารจีนคณะชาติในแต่ละช่วงสมัยก็ได้ปรับเปลี่ยนนโยบายตลอดจนวิธีการดำเนินนโยบาย ซึ่งบางช่วงก็ทำให้กลุ่มคนจีนกลุ่มนี้ไม่มั่นใจในสถานภาพและบทบาทของตน ซึ่งประเด็นต่างๆคงต้องให้ทั้งสองฝ่ายหันมาเข้าหากันโดยอยู่บนพื้นฐานของการช่วยเหลือเกื้อกูล การยอมรับ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติต่อไปในอนาคต